

Vedlegg 1

Uttalelse til ny Lov om skogbruk.

§ 1; Formålaparagrafen

Lovens formål i gammel lov (§ 1):

Denne lov har til formål å fremme skogproduksjon, skogreising og skogvern. Det skal tas sikte på at skogbruket gjennom rasjonell skjøtsel kan gi et tilfredsstillende resultat for næringens utøvere og sikre effektiv og jevn råstofftilførsel til industrien. Videre skal det legges vekt på skogens betydning som rekreasjonskilde for befolkningen, som viktig del av landskapsbildet, som livsmiljø for planter og dyr og som områder for jakt og fiske.

Formålet med lova i ny lov (§ 1):

Denne lova har til formål å fremme ei bærekraftig forvaltning av skogressursane i landet med sikte på verdiskapning, og å sikre det biologiske mangfaldet, omsyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiane i skogen.

I prinsippet er det ikke så stor forskjell mellom den gamle og den nye formålsparagrafen, men det kan være vel å merke seg at loven nå ikke sier noe om skogbrukets ansvar for å sikre effektiv og jevn råstofftilførsel til skogindustrien. Den sier heller ikke noe direkte om tilfredsstillende resultat for næringens utøvere.

Det understrekes i omtalen at den nye loven, slik som den gamle er å betrakte som en næringslov, og verdiskapning med basis i skog har derfor fått en sentral plass.

Kommentarer til § 1:

Formuleringen av formålsparagrafen er akseptabel, og vil etter Steinkjer kommunes oppfatning være dekkende i forhold til lovens virkeområde.

Det stilles dog et spørsmålstegn ved at det i kommentarene til loven er gitt uttrykk for at import av tømmer uten forbehold er akseptabelt. Tømmerimport er viktig for å utnytte tømmermarkedet, men det er nå slik at det er tilstrekkelig virke i norske skoger til å etterkomme mye mer av den aktuelle etterspørselen. Kostnadsnivået i norsk skogbruk medfører at markedskreftene setter en begrensning på leveranser til industrien slik forholdene er i dag.

Det kan virke kortsiktig å befeste at dette er en situasjon som vil vedvare, og det er i kommentarene heller ikke tatt noe forbehold om miljøaspektet ved tømmerimport. Det er bekreftet at tømmer som er importert ofte har med seg mikroorganismer som sopp, lav og insekter som kan være uheldige skadegjørere i Norge.

Det er heller ikke tatt noe forbehold om at det settes tilsvarende krav, som til norsk tømmer, at importert tømmer er avvirket og behandlet på en måte slik at det ikke er i konflikt med kravet om bærekraftighet.

§ 3: Skogbruksstyresmakt

Myndighetsfordelingen i nåværende skoglov er tredelt; Departement, fylkesmann (fylkeslandbruksstyre) og kommune. Denne tredeling er også gjort gjeldende i den nye skogloven, og navnet på forvaltningsorganet er forandret fra ”Skogoppsynet” til ”Skogbruksstyresmakta”.

I nåværende skoglov er det forutsatt at kommunene skal ha nødvendig fagkompetanse i skogbruk, mens dette ikke er forutsatt i den nye loven.

Kommentar til § 3:

Steinkjer kommune kan ikke innse hensikten med endringen av navnet på forvaltningsorganet fra ”Skogoppsyn” til ”Skogbruksstyresmakt”.

Steinkjer kommune mener at ”Skogoppsyn” er et bedre navn enn ”Skogbruksstyresmakt” av 2 grunner:

1. ”Skogoppsynet” er et innarbeidet navn, og omgivelsene er fortrolig med dette navnet. Navnet avspeiler også mye av det arbeid som blir utført av organet, og det antas også at en enda større del av arbeidsoppgavene framover vil være oppsynsrelatert. Sett i forhold til for eksempel fjelloppsynet og Statens naturoppsyn så er det også naturlig å beholde navnet ”Skogoppsyn”. Det skal også legges noe vekt på at ordet ”Skogoppsynet” er lettere å uttale enn ”Skogbruksstyresmakta”.
2. ”Skogbruksstyresmakt” virker umoderne, og har i seg en tone av å skape avstand mellom forvaltningsorgan og brukerne.

I departementets motivasjon for å ikke kreve skogbruksfaglig kompetanse i kommunene heter det bl.a.: *Etter departementet si vurdering er det sannsynleg at skogbruk og skogpolitikk i framtida vil kreve høgare kompetanse når det gjeld tiltak for verdiskapning og miljøarbeid knytt til skogareala. Når kravet til kompetanse eventuelt fell bort er dette ikkje eit signal om at skogbruksfagleg kompetanse vil være mindre viktig i framtida.*

Steinkjer kommune kan ikke se at det er noe motsetningsforhold mellom kompetanse i verdiskapning og miljøarbeid sammenlignet med skogbruksfaglig kompetanse, og mener at det er viktig at evne og vilje til langsiktige vurderinger må ligge til grunn både ved verdiskapning og miljøarbeid. Langsiktige vurderinger og skogbruksfaglig kompetanse er synonyme.

Steinkjer kommune mener at det i lovteksten bør innarbeides et krav til skogbruksfaglig kompetanse i forhold til hvor viktig skogbruksnæringa i den enkelte kommune er, og det kan her også foretas en vurdering av kompetansekravet sett i forhold til eventuelle samarbeidsordninger mellom kommuner.

§ 4: Skogeigar sitt forvaltaransvar.

I denne § stadfestes at skogeieren har ansvaret for alle tiltak i skogen blir gjennomført i samsvar med forutsetningene i loven og forskrifter som blir gitt i medhold av loven. Dersom

skogeieren gjennomfører tiltakene i henhold til dette, skal han/hun fritt kunne forvalte skogen sin i henhold til sine egne mål – prinsippet om frihet under ansvar.

Departementet ber om at høringsinstansene tar standpunkt til om det er nødvendig med en egen miljøforskrift til denne §, og eventuelt om hvilket innhold og hvilken detaljeringsgrad en slik forskrift bør ha.

Kommentar til § 4:

Steinkjer kommune er enig i at prinsippet om frihet under ansvar er viktig å føre videre også i den nye skogloven.

Hva angår spørsmålet om å lage egen miljøforskrift til skogloven mener Steinkjer kommune at dette ikke er nødvendig av følgende grunner:

1. Prinsippet om frihet under ansvar er et viktig prinsipp for holdning til loven, og en egen miljøforskrift som kan sette dette prinsippet i tvil vil kunne prege denne holdningen i negativ retning.
2. Skogeierne har gjennom en årrekke gjort en enorm innsats for å forbedre sin kompetanse når det gjelder hvilke muligheter og begrensninger som ligger i å forvalte sin skog på en måte som også skal gagne miljøverdiene på eiendommen. Denne kompetansen har skogeierne tilegnet seg gjennom utstrakt kursvirksomhet, og innføring av miljøforskrift vil lett kunne oppfattes som en nedvurdering av skogeierens innsats for å forbedre sin kompetanse, og det vil være et feil signal.
3. Resultatene av ”Levende skog”-prosjektet, med påfølgende sertifisering av skogeierforeningene, og deres oppfølging av at miljøstandardene blir overholdt burde være tilstrekkelig garanti for at det blir tatt hensyn til miljøverdiene i skogen.

§ 6: Forynging og stell av skog.

Denne § beskriver bl.a. skogeierens plikt til å sørge for tilfredsstillende foryngelse etter hogst. Det er også beskrevet sanksjonsmuligheter ovenfor skogeiere som ikke oppfyller denne plikten, og paragrafen inneholder også bestemmelser om at foryngelse av skog skal skje på en måte som er i samsvar med lovens § 1, slik at foryngelse og stell av skog ikke skal føre til negative effekter på miljøverdiene.

Når det gjelder sanksjonsmuligheter er det i kommentarene til lovparagrafen angitt følgende:
Det skal vere gjennomført eller lagt til rette for forynging innan 3 år etter ein hogst. Kommunen har ansvaret for å halde kontroll med dette. Blir det ikkje forynga eller lagt til rette for forynging skal kommunen ta opp saka og avgjere kva for tiltak som skal bli sett inn. Skogeigaren skal få ein frist til å setja tiltak i verk, men ein slik frist kan ikkje være lengre enn 2 år. Nytt i forhold til den gjeldande lova er at kommunen etter at denne fristen er ute kan syte for at tiltaka blir utførte for skogeigaren si rekning. Ein innfører og at kommunen sine kostnader i denne samanheng er tvangsgrunnlag for utlegg.

Departementet ber også om at høringsinstansene uttaler seg om innhold og detaljeringsgrad i en forskrift om foryngelse.

Kommentar til § 6:

Steinkjer kommune er enig i at det også den nye loven må inneholde bestemmelser om foryngelse og stell av skog, og at det må sette krav til at et skogareal som er avvirket må settes i produksjon igjen etter avvirkning.

Kommunen er også enig i at det må foreligge sanksjonsmuligheter ovenfor skogeiere som ikke oppfyller de krav som loven stiller til foryngelse, men vil anbefale at den frist som blir satt for skogeieren til å sette i verk tiltak etter at kommunen har gjort henvendelse om manglende tilrettelegging for foryngelse blir satt til 1 år.

Når det gjelder innhold i forskrift om foryngelse og stell av skog vil Steinkjer kommune i hovedsak slutte seg til kommentarer som er gitt av en arbeidsgruppe nedsatt av Fylkesmannen, Landbruksavdelingene i Nord- og Sør-Trøndelag, i desember 2003. Arbeidsgruppen angir følgende konklusjoner til § 6:

Tilfredsstillende foryngelse:

Foryngelsesplikten skal sikre tetthet i foryngelsen ut fra kravet til optimale kvalitets- og produksjonsmessige hensyn. Kravene er tilpassa foryngelsesforholdene under våre klimatiske og edafiske forhold. Krav til plantetall varierer med bonitet og hovedtreslag.

Plantene skal i størst mulig grad ha en jevn fordeling på arealet.

Krav til utsatt plantetall for ulike bonitetsklasser og treslag (planter pr. dekar):
NF angir at naturlig foryngelse (med hjelpetiltak) bør prioriteres

Bonitet	Gran	Furu	Lauv
20 +	200	250 (NF)	200 (NF)
17	170	220 (NF)	170 (NF)
14	140	200 (NF)	140 (NF)
11	110	180 (NF)	110 (NF)
8	80 (NF)	NF	80 (NF)
6	NF	NF	NF

Naturlig foryngelse:

Mulighetene for naturlig foryngelse må vurderes ut fra etableringsforholdene på stedet.

Akseptert ventetid på høg bonitet (17 og bedre) er 5 år etter hogst, middels bonitet (11 og 14) er 10 år og på lav bonitet 15 år. Tiltak må settes inn før det er for sent å supplere plante.

Treslag:

Krav til treslagsvalg tilpasses de naturgitte forhold og skal kunne gi tilfredsstillende virkesproduksjon med hensyn til både kvalitet og volum.

Hovedregelen er at stedegne treslag benyttes der det er formålstjenlig og praktisk. På svært klimautsatte områder eller i bynære strøk der hovedmålsettinga er vern og lebelter, prydplanting, rekreasjon og opplevelse bør eksotiske treslag fortsatt kunne benyttes. Det er ikke behov for større restriksjoner på bruken av for eksempel sitkagran eller lerk.

Vanlig gran bør fremdeles være hovedtreslaget på høgere og midlere boniteter i Trøndelag.

Forholden bør legges til rette for å sikre furuforyngelse og furuas posisjon på de lavere bonitetene. Lauvskogbruket må utvikles der forholdene ligger til rette for det. Ved naturlig foryngelse vil ikke større mengder vanlig bjørk kunne inngå som framtidstreslag der det tidligere sto gran eller furu. Skogeier må i så fall ha tatt et bevisst valg og da med godkjenning fra skogoppsynet. Vedproduksjon på bedre boniteter er ikke å regne som et bevisst valg. På

mark der vedproduksjon ikke vil gi skogproduksjon som er vesentlig dårligere enn den som sto der fra før, bør vedproduksjon kunne godtas.

Ventetid:

Det fastsettes en tidsramme for når det forventes at tilfredsstillende foryngelse skal være etablert.

- Planting skal skje innen 3 år
- Ved naturlig foryngelse vurderes ventetid opp mot hjelpetiltak som markberedning og planting. Under ingen omstendigheter skal ventetida overstige 15 år.

§ 8: Hogst og måling.

Denne paragrafen omhandler at det skal tas hensyn til skogens framtidlige produksjon og til biologisk mangfold ved hogst.

Kommunen skal kunne sette vilkår for eller stanse en hogst i en skog der vil kunne medføre vesentlige ulemper.

Paragrafens 3. ledd stadfester at alt skogsvirke som blir hogget til foredling, salg eller eksport skal være gjenstand for måling.

Kommentar til § 8:

Måleplikt er riktig å beholde, men Steinkjer kommune vil peke på den noe upraktiske situasjon man kommer opp i ved at all omsetning av ved skal være underlagt krav om offentlig måling. Ved omsetning av ved er det mange leverandører og mange kjøpere, og det vil være mange salgssteder, og dersom omsetningen da er underlagt måleplikt, vil dette for det første føre til vesentlig fordyrelse av veden, og sannsynligvis også til øket svart salg.

§ 9: Førebyggende tiltak.

I paragrafens 2. ledd heter det: *Der beiting av vilt fører til vesentlige skader på skog som er under forynging, eller der beitinga er ei vesentleg hindring for å overhalde plikta til å forynge skog etter § 7 i denne lova, kan kommunen fastsetje ei tolegrense for beitetrykket.*

Departementet ber om at høringsinstansene gir sitt syn på om det er nødvendig med regler om dette i skogloven.

Kommentarer til § 9:

Steinkjer kommune er enig i at problemet med viltbeiting i foryngelsesfeltene kan føre til vansker med å overholde foryngingsplikten, særlig når det gjelder furuforyngelse. Det vil imidlertid måtte stilles krav til dokumentasjon på at beitetrykket volder slik skade, og at det høge beitetrykket er registrert over en årrekke. Definisjon av skadebeiting må også inngå i prosedyrene. Med dette som bakgrunn kan Steinkjer kommune finne det formålstjenlig at paragrafens foreslåtte ledd 2 kan tas med.

Det må dog være slik at denne problematikken bør søkes løst mellom kommunens skogforvaltning og viltforvaltning uten at denne § kommer til anvendelse.

§ 14; Innbetaling til skogfond.

Det er foreslått å fortsette med å av sette en bestemt %-andel av bruttoverdier av omsatt virke på en konto som står i skogeierens navn. I dag kalles dette skogavgift, men departementet foreslår å kalle det "skogfond", slik at det ikke skal oppfattes som en statlig avgift.

Det er departementet som bestemmer hvor stor denne avsetningen skal være – i dag er den valgfritt mellom 4 og 40 % av bruttoverdier. Disse midlene skal som hovedregel være en sikkerhet for at skogsmark som blir avvirket skal bli tilplantet og pleid, og når skogeieren bruker disse pengene til bestemte formål så er dette forbundet med regler om skattefordel.

Kommentar til § 14:

Steinkjer kommune er enig i at begrepet "skogfond" er bedre enn begrepet "skogavgift".

Steinkjer kommune foreslår at størrelsen på avsetningen, angitt i paragrafens femte ledd, ikke skal være lavere enn 5 % av bruttoverdier på virke.

§ 18; Tilskot.

Her beskrives at departementet kan fastsette forskrifter om fordeling av og vilkår for utbetaling av tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skog etter slike rammer som Stortinget gir.

Kommentar til § 18:

Fra 01.01.04 er mye av myndigheten når det gjelder forvaltning av nærings- og miljømidlene til landbruket delegert til kommunene.

I forbindelse med denne delegasjon har departementet også bestemt hvilke formål som disse midlene skal kunne brukes til. Bl.a. er det bestemt at det ikke lenger skal være anledning til å gi tilskudd til skogplanting.

Steinkjer kommune kan ikke se at det er angitt noen logisk dokumentasjon for at tilskuddet til planting er tatt bort, og vil henstille til departementet at det må være opp til kommunene å foreta denne vurderingen – selvfølgelig innenfor gitte økonomiske rammer.